

NL

NL

NL

COMMISSIE VAN DE EUROPESE GEMEENSCHAPPEN

Brussel, 23.2.2009

SEC(2009) 203

WERKDOCUMENT VAN DE DIENSTEN VAN DE COMMISSIE
Begeleidend document bij de

**MEDEDELING VAN DE COMMISSIE AAN HET EUROPEES
PARLEMENT, DE RAAD, HET EUROPEES ECONOMISCH EN SOCIAAL
COMITÉ EN HET COMITÉ VAN DE REGIO'S**

**Een communautaire aanpak van de preventie van natuurrampen en door de mens
veroorzaakte rampen**

SAMENVATTING VAN DE EFFECTBEOORDELING

{COM(2009) 82}

{SEC(2009) 202}

1. INLEIDING

De effectbeoordeling is door de diensten van de Commissie opgesteld ter ondersteuning van de Mededeling betreffende "Een communautaire aanpak van de preventie van natuurrampen en door de mens veroorzaakte rampen".

Doel van deze mededeling is het vaststellen van maatregelen die, voortbouwend op en verbanden leggend met bestaande maatregelen, in een communautaire strategie voor de preventie van natuurrampen en door de mens veroorzaakte rampen kunnen worden geïntegreerd. Doel van de mededeling is voorts een debat met stakeholders op gang te brengen en de aanzet te geven tot beleidsdiscussies tussen de EU-instellingen.

In dit vroege stadium van de beleidsontwikkeling zijn de doelstellingen van de effectbeoordeling:

- de nodige informatie te verstrekken ter ondersteuning van de beleidsbeslissing om al dan niet een EU-strategie betreffende rampenpreventie te ontwikkelen.
- opties voor mogelijke opname in de mededeling te beoordelen en te verkennen.

2. RAADPLEGING VAN BELANGHEBBENDE PARTIJEN

De effectbeoordeling steunt op de resultaten van twee externe onafhankelijke studies die preventiehiaten in bestaande instrumenten hebben vastgesteld en de preventieaanpak van sommige lidstaten hebben geanalyseerd.

De hoofdstakeholders werden uitgenodigd deel te nemen aan een algemene raadplegingsbijeenkomst en hun opmerkingen te maken over een puntennota. Verder werden drie specifieke stakeholdersvergaderingen met deskundigen uit de overheidsdiensten van de lidstaten en particuliere organisaties gehouden om meer bepaald economische en milieuaspecten, met name betreffende bosbranden, en vraagstukken in verband met bodemgebruik/risicokartering te behandelen.

Onder de stakeholders was er brede consensus over de noodzaak om de rampenpreventie-inspanningen, zowel op lidstaat- als op EU-niveau, op te voeren en over het feit dat EU-actie hierbij voor toegevoegde waarde kan zorgen. Volgens de stakeholders vereisen, mede gelet op het feit dat rampenpreventie in de eerste plaats een nationale verantwoordelijkheid is, vergelijkbare kwetsbaarheden in alle lidstaten verhoogde coördinatie en samenwerking op EU-niveau.

3. PROBLEEMOMSCHRIJVING EN DOELSTELLING

De tragische gebeurtenissen van de afgelopen jaren hebben geleid tot de uitbreiding van de Europese civielebeschermingswetgeving inzake paraatheid en reactie met een versterkt communautair mechanisme voor civiele bescherming¹ en de aanneming van het financieringsinstrument voor civiele bescherming². Bij alle betrokken stakeholders is nu de politieke wil aanwezig om de koppelingen tussen preventie,

---

¹ Beschikking 2007/779/EG, Euratom van de Raad tot vaststelling van een communautair mechanisme voor civiele bescherming (herschikking).

² Beschikking van de Raad tot instelling van een financieringsinstrument voor civiele bescherming (2007/162/EG Euratom).

paraatheid, reactie en herstel te versterken: investeringen in paraatheid en reactie moeten gepaard gaan met een vergelijkbare versterking van de preventie.

De lidstaten voeren tot op verschillende hoogte al beleid dat op de preventie van rampen gericht is. Terwijl preventie een nationale verantwoordelijkheid blijft, wordt de actie op communautair niveau op de volgende aanjagers gebaseerd:

- een verhoogde kwetsbaarheid van de Europese burgers voor rampen;
- rampen veroorzaken grensoverschrijdende effecten en hebben een transnationale dimensie;
- rampen veroorzaken grote schade en kosten en hebben een effect op de economische groei en het concurrentievermogen van de EU.

Doel van het initiatief is bijgevolg het verbeteren van de bescherming van de mensen, het milieu en het bezit, inclusief het cultureel erfgoed, door bestaande kloven te overbruggen, de verschillende sectoren en stakeholders beter te koppelen en een beleidskader voor het starten van thematische initiatieven, horizontale en sectoroverschrijdende instrumenten en richtsnoeren voor rampenpreventie te creëren.

Dit doel zal naar verwachting worden bereikt door drie specifieke doelstellingen na te streven:

- scheppen van de voorwaarden voor de ontwikkeling van kennisgebaseerd beleid inzake rampenpreventie op alle bestuursniveaus;
- koppeling van actoren en beleid tijdens de hele rampenbeheercyclus;
- verbetering van de werking van de bestaande instrumenten voor rampenpreventie.

4. EFFECTBEOORDELING VAN DE BELEIDSOPTIES

De Commissie heeft de volgende beleidsopties vastgesteld en beoordeeld:

- Een **basisoptie**, waarbij geen verdere maatregelen betreffende de preventie van rampen worden genomen. Deze optie zou geen toereikende vermindering van het effect van rampen mogelijk maken en geen eerlijk niveau van bescherming voor alle EU-burgers garanderen.
- **Specifieke opties**, betreffende elk van de vastgestelde gebieden. Daartoe behoren de volgende opties, die elkaar niet uitsluiten en combineerbaar zijn:
  - **“Zachte” opties** zoals begeleiding om een kennisbasis over rampen op te bouwen, actoren en beleid te koppelen en/of het gebruik van EU-middelen te verbeteren. De betreffende activiteiten zouden kunnen worden ondergebracht bij een multisectorale stuurgroep die een open coördinatiemethode toepast.
  - **Begeleidende maatregelen:** De integratie van rampenpreventie in het evaluatieproces van relevante wetgeving zal waarschijnlijk voordelen met zich meebrengen door een logische aanvulling van de preventie-paraatheid-reactie-herstel rampencyclus. De oprichting van een “waarnemingspost voor rampen”, waarbij bestaande gegevens en informatie over rampen in de EU worden samengebracht, zal waarschijnlijk snelle en uitgebreide resultaten tegen beperkte kosten opleveren.

- **Financieringsmaatregelen**, die de aanpassing van bestaande fondsen kunnen vereisen, zouden de consistentie en effectiviteit van de EU-financiering betreffende de preventie van rampen kunnen verbeteren. De instelling van een specifiek financieel instrument voor rampenpreventie zou naar verwachting het minst voordelig zijn.
- **Wetgevende maatregelen** kunnen geïntegreerde instrumenten voor de aanpak van risicokartering en rampenpreventie in het algemeen, of verticale instrumenten voor de aanpak van specifieke rampen, zoals bosbranden, omvatten. Wetgevende maatregelen zouden het doeltreffendst zijn voor de vermindering van de negatieve effecten van rampen, maar kunnen belangrijke inspanningen op EU- en nationaal niveau met zich meebrengen.

5. CONCLUSIE

Een communautaire strategie betreffende rampenpreventie zou de verschillen binnen de EU in verband met de bescherming van mensen, de economie en het milieu tegen de effecten van rampen verminderen, de besluitvormers en het publiek bewuster maken van deze problematiek, beste praktijk bevorderen en hiermee de weerbaarheid van de EU en haar economie tegen de groeiende dreiging van natuurrampen en door de mens veroorzaakte rampen vergroten.

Op korte termijn zouden specifieke acties die bijdragen tot de ontwikkeling van kennis, een betere koppeling van actoren en beleid en een verbetering van de effectiviteit van bestaande beleidsinstrumenten met betrekking tot rampenpreventie een flexibele optie voor communautaire actie kunnen vormen, die aan de verschillende behoeften en middelen van de lidstaten kan worden aangepast en tegelijk EU-wijde coördinatie en consistentie zou garanderen. Daarmee zouden tegen relatief lage kosten resultaten kunnen worden behaald, zou het inzicht in vraagstukken in verband met rampenpreventie op alle niveaus kunnen worden verdiept en zou de grondslag kunnen worden gelegd voor verder onderzoek naar manieren om dit beleidsterrein verder te ontwikkelen.

Op lange termijn kan de aanpak verder worden ontwikkeld en tot een geconsolideerde communautaire strategie voor de preventie van natuurrampen en door de mens veroorzaakte rampen leiden.